

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การใช้เพลงในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านวังโพธิ์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาไทย จำนวน 9 คน มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ค่าเฉลี่ย 44.89 คิดเป็นร้อยละ 81.62 สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการสอนเสริม สำหรับการฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนจำนวน 9 คน ที่มีต่อการใช้เพลงในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลของการใช้เพลงในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านวังโพธิ์ มีประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาไทย จำนวน 9 คน มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ค่าเฉลี่ย 44.89 คิดเป็นร้อยละ 81.62 สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 70 ทั้งนี้เนื่องมาจาก การสร้างและพัฒนาแผนการสอนเสริมสำหรับการฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้รับการออกแบบตามหลักวิชาการอย่างมีระบบ โดยการนำเพลงที่มีเนื้อหาสาระที่ให้แง่คิดถึง 8 ด้านมาให้ให้นักเรียนฟังแล้วจึงฝึกคิด อาทิ 1) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก

ความอบอุ่น ผู้มีพระคุณ 2) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์
 3) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม 4) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความใฝ่ฝัน ความหวัง
 5) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความกตัญญู 6) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจแก่กัน
 7) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการมุ่งมั่นทำความดี และ 8) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักถิ่นฐาน/
 รักชาติ ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนได้เกิดความรู้และค่านิยมอันพึงประสงค์ เช่น มีความกตัญญู
 ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น มีความใฝ่ฝัน ความหวัง มีความ
 มุ่งมั่นที่จะก้าวไปสู่ความใฝ่ฝันที่ตั้งไว้ นอกจากนั้นยังต้องการให้นักเรียนได้คำนึงถึงการมองสังคม
 แห่งความเป็นจริงที่มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ความคิดในการเลือกตัดสินใจ
 กระทำหรือละเว้นการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้นักเรียนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยผู้วิจัย
 ได้นำวิธีการฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณของมิลิวล์ สมศักดิ์ มาเป็นหลักในการออกแบบแผน
 การสอนเสริมในการฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากการดำเนินการในการวิจัยนอกจาก
 นักเรียนจะมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นแล้วยังพบว่านักเรียนมีความสุข
 และสนุกกับการเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมตตา คงสง (2553 : 221) ที่ผลการวิจัย พบว่า
 การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริม
 การคิดอย่างมีวิจารณญาณครั้งที่ 1 สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 และอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย เช่นเดียวกับ จันทิพา ปรีดี (2548 :
 47) ที่พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่า
 ก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับ อรทัย เกิดภิบาล
 (2545 : 118) ที่พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทาง
 ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์ภาษาสูงขึ้น อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ทักษิณันท์ หิรัญเกิด (2543 : 50) ที่พบว่า
 คะแนนเฉลี่ยการคิดวิจารณ์ของนักเรียนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการคิดวิจารณ์
 ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการสอนเสริม สำหรับการฝึกทักษะการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ จำปูน ลำอาจ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการใช้กิจกรรม
 ทางภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดระดับสูงของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางภาษาอังกฤษ
 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะทางความคิด
 ระดับสูงภายหลังการใช้กิจกรรมทางภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ
 สุเมตตา คงสง (2543 : 65) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถ

พิเศษโดยใช้ชุดฝึกความคิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษหลังใช้ชุดฝึกความคิดเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อรรถัย เกิดภิบาล (2545 : 69) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์ภาษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไผทอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการสอนแบบเพิ่มพูนประสบการณ์ภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดสร้างสรรค์ ทางภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อติศักดิ์ ศรีวรกุล (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการบูรณาการสอนของ PHLMEP กับการสอนแบบ 4 MAT ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนจำนวน 9 คน ที่มีต่อการใช้เพลงในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับมากเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ สุเมตดา คงสง (2553 : 228) ที่พบว่าความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมสร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และครั้งที่ 1 อยู่ในระดับมาก จากการพิจารณาเป็นรายชื่อที่นักเรียนมีความพึงพอใจเรียงอันดับสูงสุด 3 อันดับแรกคือ ข้อ 9 (เพลงเหล่านี้ทำให้นักเรียนได้ค้นหาข้อควรปฏิบัติ/ละเว้นการปฏิบัติที่จะทำให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข) ได้คะแนน 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด, ข้อ 7 (นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข) ได้คะแนน 4.44 อยู่ในระดับมากและข้อ 2 (เพลงที่นำมาให้เรียนนี้มีเนื้อหาส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์) ได้คะแนน 4.33 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือข้อ 4 (นักเรียนสามารถศึกษาและทำความเข้าใจด้วยตนเองได้) ได้คะแนน 3.22 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง จากการสังเกตในขณะที่ทำการสอนเสริม นักเรียนทุกคนสามารถแยกแยะสิ่งใดที่ควรปฏิบัติ / สิ่งใดที่ควรละเว้นการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ที่ต้องการให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตและดำเนินชีวิตที่ดีงาม มีความคิด มีการปฏิบัติและการตัดสินใจด้วย

ตนเองอย่างถูกต้อง สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในหัวข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจ ระดับปานกลางคือข้อ 4 (นักเรียนสามารถศึกษาและทำความเข้าใจด้วยตนเอง) จากการสังเกตการตอบคำถามปากเปล่าในขณะที่ทำการสอนเสริม นักเรียนบางคนยังตอบไม่ตรงประเด็น แต่เมื่อมีเพื่อนคนใด หรือครูชี้แนะ ก็สามารถทำได้ เนื่องจากการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นการคิดระดับสูง จำเป็นที่ครูผู้สอนต้องตั้งคำถามให้นักเรียนได้เกิดความคิดตามแง่มุมที่เนื้อเพลงต้องการสื่อ ตัวอย่างเช่น เพลงลูกแก้ว ซึ่งมีเนื้อหากล่าวถึงครอบครัวหนึ่งที่มีฐานะร่ำรวย พ่อแม่มีว แต่ใช้เวลาไปกับการหาเงิน ทำให้ลูกขาดความอบอุ่น ไปคบเพื่อนที่ไม่ดี เสพยาเสพติด ต้องได้รับโทษประหารชีวิตเพราะไปปล้นฆ่าและข่มขืน ผู้สอนก็ต้องตั้งคำถามให้นักเรียนได้พิจารณาถึง คนเราที่ต้องการความรักความอบอุ่น ไม่ใช่มีเงินอย่างเดียวแล้วจะมีความสุขได้ ในขณะที่เด็กที่ ลูกก็ต้องเข้าใจพ่อแม่ และหาวิธีป้องกันตนเองที่จะต้องหาทางออกให้ตัวเองด้วยการทำกิจกรรมมา ทำ เช่น อ่านหนังสือ เล่นกีฬา ฟังเพลง ฯลฯ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนก็สามารถที่จะคิดหาวิธีการมา นำเสนอในการแก้ปัญหาเหล่านี้ได้เป็นที่น่าพอใจ เมื่อนำความคิดของหลาย ๆ คนมารวมกันก็ได้ ความคิดที่หลากหลาย เมื่อเรียนเพลงนี้จบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากการเรียน เพลงลูกแก้ว นักเรียนบอกดังนี้ 1) การคบเพื่อนไม่ดี ทำให้ชีวิตหมดอนาคต 2) เงินซื้อความสุข ไม่ได้ 3) เงินซื้อชีวิตไม่ได้ 4) คนในครอบครัวควรมีเวลาให้แก่กันและกัน 5) หากิจกรรมทำแก้ เหงา เช่น อ่านหนังสือ วาดรูป ร้องเพลง เล่นกีฬา เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยพอใจมากกับคำตอบเหล่านี้

ในทางกลับกัน เมื่อให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับเพลงลูกหิน ที่มีเนื้อหากล่าวถึงพ่อกับลูก ที่มีฐานะยากจน แม้ว่าจะไม่มีภรรยาแต่พ่อคนนี้ก็สอนให้ลูกมีความภูมิใจในฐานะของตนเอง ให้ตั้งใจเรียน ไม่ให้เป็นคนจู้จิก มีความอดทนต่อความยากลำบาก ให้ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่จะทำได้ และต้องทดแทนคุณแผ่นดิน เมื่อให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการเรียนเพลงนี้ นักเรียนบอกว่า 1) การรู้จักพอใจในสิ่งที่ตนมี 2) การสอนให้ลูกรู้จักความอดทน 3) ไม่ต้องสนใจคำของคนอื่นที่ นินทาว่าร้ายเรา 4) คนเราจะดีใจอยู่ที่สถาบัน 5) ทำตามคำสอนของพ่อ คือ สอนให้ลูกมีคุณธรรม ช่วยเหลือผู้อื่น แสดงให้เห็นว่านักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระสำคัญของเพลงเป็นอย่างดี จึงสามารถ บอกถึงสิ่งที่เพลงต้องการสื่อ และบอกวิธีการปฏิบัติตนที่จะทำให้ตนเองอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยพอใจและประทับใจต่อความงอกงามทางความคิดของนักเรียน เหล่านี้ยิ่งนัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูอาจให้นักเรียนเลือกเพลงที่นักเรียนคิดว่ามีเนื้อหาสาระในการนำมาฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยตนเอง โดยการตั้งคำถาม-ตอบคำถามตามแนวในแบบฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.2 ครูอาจให้นักเรียนเลือกข่าว /บทความ / เหตุการณ์ที่เป็นเรื่องทันต่อเหตุการณ์ในการนำมาฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยตนเอง โดยการตั้งคำถาม-ตอบคำถามตามแนว ในแบบฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ครูอาจทำเป็นชุดการสอนให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษ, เด็กเก่ง, เด็กปกติที่สนใจได้นำไปใช้ด้วยตนเอง

2.2 ครูควรผลิตเป็นบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษ, เด็กเก่ง, เด็กปกติที่สนใจได้นำไปใช้ด้วยตนเอง